

Introduktion till Nya Testamentet

Nya Testamentet är en samling historiska händelser.

"Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivas. Det var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien." (Luk 2:1-2.)

Med dessa ord inleds berättelsen om Jesu födelse. Det är ord som knyter till ett historiskt skeende, och anger namnen på historiska personer. Nya Testamentet är inte en liknelse, eller en myt. Det bygger på historiska händelser. Gud har trätt in i tiden, och verkat i vår historia.

"Den kristna tron kan, som en historisk religion, inte leva utan historisk grund." (Greger Andersson, i tidsskriften "Trots Allt".)

Nya Testamentet är helig historia.

Det betyder att Nya testamentet, till skillnad från övrig historieskrivning, är inspirerad av den helige Ande, och därför utan fel eller brister i vad det påstår. Det ger dess ord auktoritet. Eftersom skriften är inspirerad av Gud är den också normen för kristen tro och kristet liv.

Nya Testamentet är historia med ett budskap

Nya Testamentets budskap kallas "evangelium", "de goda nyheterna". De goda nyheterna om att

"Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte ska gå under, utan ha evigt liv." (Joh 3:16)

Nya Testamentet är historien om Jesus Kristus

Det är berättelsen om Jesu födelse, liv, förkunnelse och gärning, död och uppståndelse, samt uttolkningen av vad allt detta betydde, fortfarande betyder och en gång kommer att betyda för mänskligheten.

"Mer än 1900 år efteråt ser jag, som personligen inte ens kallar mig kristen, hur historiens gång oundvikligen kretsar omkring denne specielle mans liv och personlighet... Den fråga en historiker ställer sig för att avgöra en enskild persons betydelse lyder 'Vad lämnade han efter sig, som har fortsatt att växa?' Fick han människor att börja tänka i nya, friska banor, med en kraft som bestod långt efter att han själv lämnat dem? Jesus går som klar etta ur ett sådant test." (H.G. Wells, historiker.)

Betydelsen av termen "Nya Testamentet"

Vår Bibel är uppdelad i två stora delar: Gamla och Nya Testamentet. Det grekiska ord vi översatt "testamente" är ordet DIAQHKH, som betyder testamente, eller förbund. I samband med Nya Testamentet är ordet "förbund" bäst.

Förbund i betydelsen av ett arrangemang, eller av bestämmelser en part satt upp, för att alla som accepterar dem ska kunna bli en del av förbundet. När det gäller det förbund Gud satt upp betyder det det sätt människan kan bli mottagen av Gud på.

Var och en som går in under förbundets villkor blir en del av förbundet.

Det gamla förbundet är en beskrivning av Guds handlande med Israel på grundval av det förbund folket slöt med Gud vid Sinai berg.

Det nya förbundet beskriver Guds handlande med hela mänskligheten, människor från alla folk och stammar och språkgrupper, på grundval av tron på Jesus Kristus.

Nya förbundet förutsagt: Jer 31:31.

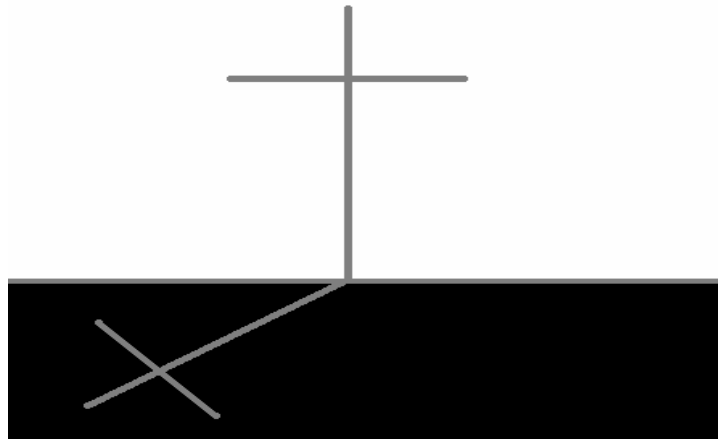
Nya förbundet instiftat: Luk 22:20, 1Kor 11:25.

Relationen mellan det Gamla och Nya Testamentet

Någon har sagt att den enda sida man kan riva ut ur Bibeln är den blanka sidan mellan Gamla och Nya Testamentet.

Gamla och Nya Testamentet bildar tillsammans Bibeln, Guds ord.

Gamla och Nya Testamentet är oskiljaktiga från varandra.

*Från evigheten faller ljuset över korset,
som kastar sin skugga över Gamla Testamentet.*

Gamla testamentet profeterar om Nya Testamentet.

Nya Testamentet fullbordar Gamla Testamentets budskap.

Gamla Testamentet talar om vårt behov av försoning för att komma till frid med Gud.

Nya Testamentet talar om försonaren, som genom sitt liv och offer blev vår frid.

Nya Testamentet finns i Gamla Testamentet

Gamla Testamentets profetior om Messias:	Profetia	Uppfyllelse
1. Messias skulle födas i Betlehem	Mika 5:2	Matt 2:1-6 Luk 2:1-6.
2. Messias skulle födas av en jungfru	Jes 7:14	Matt 1:18-25 Luk 1:26-38.
3. Messias skulle bli en profet lik Mose	5 Mos 18:15, 18-19	Joh 7:40
4. Messias skulle tåga in med triumf i Jerusalem	Sak 9:9	Matt 21:1-9 Joh 12:12-16
5. Messias skulle förkastas av sina egna	Jes 53:1,3. Ps 118:22	Matt 26:3-4 Joh 12:37-43 Apg 4:1-12
6. Messias skulle bli förrådd av en av sina egna lärjungar	Ps 41:9	Matt 26:14-16, 47-50
7. Messias skulle ställas inför rätta och dömas skyldig	Jes 53:8	Matt 27:1-2 Luk 23:1-25
8. Messias skulle stå tyst inför sina åklagare	Jes 53:7	Matt 27:12-14 Mark 15:3-4 Luk 23:8-10
9. Messias skulle bli slagen och bespottad	Jes 50:6	Matt 27:67; 27:30 Mark 14:65
10. Messias skulle bli hånad och förlöjligad	Ps 22:7-8	Matt 27:39-44

Gamla Testamentets profetior om Messias:	Profetia	Uppfyllelse
11. Messias skulle dö på ett kors	Ps 22:14, 16-17	Matt 27:31 Mark 15:20, 25
12. Messias skulle möta döden ihop med brottslingar och be för sina fiender	Jes 53:12	Matt 27:38 Mark 15:27-28 Luk 23:32-34
13. Messias skulle erbjudas ättika och galla	Ps 69:21	Matt 27:34 Joh 19:28-30
14. Man skulle kasta lott om Messias kläder	Ps 22:18	Matt 27:35 Joh 19:23-24
15. Messias ben skulle inte slås sönder	2Mos 12:46	Joh 19:31-36
16. Messias skulle dö som ett offer för synd	Jes 53:5-6, 8, 10-12	Joh 1:29; 11:49-52, Apg 10:43; 13:38-39
17. Messias skulle uppstå från de döda	Ps 16:10	Matt 28:1-10 Apg 2:22-32
18. Messias sitter nu på Guds högra sida	Ps 110:1	Mark 16:19 Luk 24:50-51

Nya Testamentet bygger på, och förklarar Gamla Testamentet.
(För ett djupare studium: se Hebreerbrevet.)

I tidens fullbordan

Enligt Paulus föddes Jesus "när tiden var fullbordad" (Men när tiden var fullbordad, sände Gud sin Son..., 1917 års översättning av Gal 4:4. När tiden var inne, enligt NT 81.)

Tiden var inne, eller fullbordad.

D.v.s. Jesus föddes inte när som helst. Han föddes i rätt tid. I en av Gud bestämd tid.

Gud hade förberett tiden, historien och folket/folken för sin Sons ankomst. Vi ska här peka på några områden där tiden var förberedd:

Guds förberedelse genom den judiska nationen

Förberedelsen för den kommande Frälsaren, Messias är gamla Testamentets stora ärende.

Gud utvalde Abraham och hans efterkommande för att genom dem kunna välsigna hela världen, 1 Mos 12:1-3.

De bar uppenbarelsen. "Guds ord anförtroddes åt dem." (Rom 3:2)

Genom det judiska folket föddes Guds son till världen, Rom 9:5..

Israel blev förbundets folk.

Israel blev Bokens folk.

Israel blev Frälsarens eget folk.

Guds förberedelse genom det grekiska språket

När Jesus föddes in i världen, för världen, fanns en fantastisk möjlighet för att kommunicera de goda nyheterna ut i världen: ett världsspråk. Mer än 300 år f.Kr erövrade Alexander den store stora delar av den då kända världen. Med sig tog han hellenistisk kultur, och med den det grekiska språket. Han tänkte sig att för att kunna förena världen under sig måste världen ha ett gemensamt språk för kommunikationen mellan folken. Hans valde varade inte så lång tid, men det grekiska språket levde kvar i de gamla erövrade områdena.

Nya Testamentet kom att skrivas på grekiska. Koine grekiska, en modifierad form av klassisk grekiska.

Tidens gemensamma talspråk.

Det tycks som Gud förberett tiden också genom detta. Genom ett gemensamt språk kunde evangeliet spridas snabbt, och förstås av många.

Guds förberedelse genom det romerska väldet

När Jesus föddes i Betlehem får vi veta (Luk 2:1) att Augustus var kejsare i Rom. Israel låg under den romerska järnstöveln. Fridsfursten föds in i ett ockuperat land. Under främmande herrar. De romerska ockupanterna spelar en central roll i den tid Nya Testamentet växer fram.

Jesus föds i Betlehem p.g.a. av ett dekret från Augustus.

Jesus döms av Pontius Pilatus.

Den första kristna kyrkan både konfronterar, och får hjälp av Rom.

Paulus döms och dödas av Roms kejsare etc.

Tre ting kan ändå nämnas i samband med Rom som kom att underlätta evangeliets segertåg ut över världen:

1. Den romerska lagen

Rom byggde upp ett rättsväsende. Rättegången mot Jesus visar att systemet inte alltid var rättfärdigt, men Paulus skriver ändå att det är av godo att det finns lagar och förordningar i ett samhälle, Rom 13:1-7.

2. De romerska vägarna

Alla vägar bär till Rom säger ordstävets. Rom byggde upp ett fantastiskt vägnät. (Några av de romerska vägarna används än idag!) Dessa vägar skapade smidiga kommunikationsmöjligheter mellan rikets olika delar. På dessa vägar reste Paulus, och de övriga apostlarna sedan ut över världen.

3. Den romerska freden

"Pax Romana" varade från 27 f.Kr till 180 e.Kr. En lång fredsperiod som också underlättade möjligheterna att resa fritt, och att sprida budskapet.

Guds förberedelse i den religiösa världen

Den religiösa föreställningsvärld evangeliet först mötte liknar mycket vår egen tids. Orden är mångfald och synkretism (=religionssammanblandning). Sida vid sida fanns skepticism, ateism och grekisk filosofi med diverse olika mysteriereligioner med sina medier och extatiska upplevelser. Det liknar i hög grad det smörgåsbord av alla möjliga föreställningar vi kallar New Age.

Ett annat drag verkar också vara besvikelse. Besvikelse på alla dessa religioner och filosofier som ändå inte kunnat tillfredsställa hjärtats djupaste längtan.

"Den kristna kyrkan föddes in i en värld fylld av konkurrerande religioner, som sinsemellan kunde skilja sig mycket, men som alla hade ett stort gemensamt drag – sin strävan efter att nå en gud, eller flera gudar, som ändå förblev ouppnåeliga.

Bortsett från judendomen, som trodde att Gud hade uppenbarat sig själv för patriarkerna, för Moses, och för profeterna, fanns det ingen annan trosföreställning som med säkerhet kunde tala om gudomlig uppenbarelse, eller som hade någon tydlig uppfattning om synd, eller frälsning. Trots vissa filosofers insikter och starka ideal var den allmänna moralen ytlig. Fast man talade både mot ondska och för dygd, så fanns varken bot för det första, eller kraft till det andra. Till och med judendomens uppenbarade sanningar hade fördunklats av traditioner, eller av försummelse.

Hedendomen, liksom alla religioner vid sidan av Guds ord, utvecklas så småningom, för eller senare, alltid till en slags parodi på, eller till en förvriden bild av, Guds ursprungliga uppenbarelse till människan.

De kan fortfarande innehålla rester av grundläggande sanningar, men förvridna och vanställda till vad som i praktiken blivit lögn.

Tron på Guds allmakt blir ödestro. Nåd uppfattas som likgiltighet, allt är tillåtet. Tron på Guds rättfärdighet blir till lagisk efterföljelse av olika regler. Tillbedjan blir tom ritual. Bönen urartar till självcentrerat tiggeri. Tron på det övernaturliga förfaller till vidskepelse.

Guds uppenbarelse fördunklas av fantasifulla legender, och av rena lögner.

Den förvirring som råder i frågan om tro och värderingar lämnar människan att ensam irra omkring i en labyrint byggd av ovisshet, och osäkerhet.

Evangelierna i översikt

av Micael Nilsson

För några blir egennyttan den stora livsfilosofin. Om det inte finns någon yttersta och absolut sanning, kan det ju inte heller finnas några yttersta kriterier för vad som är rätt eller fel; och finns det inte längre något som heter rätt eller fel, måste det ju vara upp till var och en leva så gott han kan genom att dra så många fördelar som möjligt ur sin situation.

Så småningom segrade skeptisismen, då de gamla gudarna hade förlorat sin makt, och inga nya dök upp som kunde ta deras plats.

Nya sekter och kulter invaderade kejsardömet från rikets alla hörn och kanter, och blev de rikas svärmeri såväl som de fattigas desperata hopp.

Människan hade förlorat sin glädje, liksom den tro på livets mening som gör livet värt att leva.”

(Merrill Tenney, fritt översatt)

I detta vakuum hördes första gången orden om kärlekens Gud som sändt sin Son för att frälsa världen och ge varje människa något att leva för i den här världen, liksom ett hopp som gick långt bortom livet här och nu.